

Patient- och funktionsrätts- föreningars tillgång till bas- säng i Visbyom- rådet

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2026-04-15

Ärendenr RS 2025/2257

Version [1.0]

Patient- och funktionsrättsföreningars tillgång till bassäng i Visbyområdet

Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
1.1 Lösning på kort sikt avseende träning i varm bassäng.....	3
1.2 Lösning på lång sikt för bassängen på Korpen 5	4
2. Inledning.....	5
3. Uppdrag.....	5
4. Syfte.....	5
5. Bakgrund.....	5
5.1 Funktionsrätt.....	5
5.2 Funktionsnedsättning, funktionshinder och särskilda behov	5
5.3 Politisk prioritering - hälsofrämjande och tidiga insatser	6
5.4 Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland	6
5.5 Fritidsplanen – prioriterad målgrupp	6
5.6 God och nära vård	7
5.7 Färdplan Hälsa genom hela livet	7
5.8 Primärvårdens befolkningsinriktade uppdrag enligt HSL	7
5.9 Definition av rehabilitering, egenvård och friskvård	7
5.10 Kunskapsläget kring bassängträning i rehabiliterande syfte	8
5.11 Lokalförsörjningsstrategi	8
6. Nuläget utifrån olika perspektiv.....	9
6.1 Föreningarna som hyr bassängen på Korpen 5	9
6.2 Region Gotlands verksamhet i bassängen.....	10
6.3 Bassängens renoveringsbehov	10
6.4 Säkerhetsperspektivet på Korpen 5	11
6.5 Kultur och fritidsverksamhetens perspektiv.....	13
6.6 Multifunktionsbassängen på nya Solbergabadet	13
6.8 Allmänheten/medborgarnas perspektiv	14
7. Analys och bedömning	15
8. Slutsatser	16
9. Förslag på åtgärder på kort sikt - varmvattenträning	17
9.1 Alternativ 1 - Patientföreningarna erbjuds plats i nya Solbergabadet	17
9.2 Alternativ 2 - Möt behov av egenvård och friskvård utan föreningstillhörighet.....	18
10 Förslag på långsiktiga åtgärder - bassängen på Korpen 5	19
Scenario 0 - Avveckling av bassängen vid Korpen.....	21
Scenario 1 - Reinvestering i befintlig bassäng (nuvarande inriktning).....	22
Scenario 2 - Ny bassäng inom Korpenområdet (omtag)	23
Scenario 3 - Ny bassäng på annan plats i Visby	24
Tillfälliga åtgärder – förlängd livslängd (stödåtgärd)	25
Samlad bedömning och rekommendation avseende bassäng.....	26

1. Sammanfattning

Regiondirektören har fått i uppdrag att, i samverkan med berörda förvaltningar, utreda förutsättningar och föreslå lösningar för att på lång sikt säkerställa behovet i Visbyområdet för de patientföreningar som är på Korpen.

En bakgrundsbeskrivning har sammanställts för att belysa de grundläggande utgångspunkter som Region Gotland styrs och regleras av följt av en kartläggning av de olika perspektiven i sakfrågan: Föreningarnas perspektiv, Hälso- och sjukvårdens perspektiv, Kultur och fritidsavdelningens perspektiv, lokalförsörjningsperspektivet samt allmänhetens och barnrättsperspektivet.

Sammanfattningsvis framkommer att ca 270 personer, anslutna till 15 föreningar och ett företag nyttjar bassängen på Korpen 5. Vilka kriterier som legat till grund för de föreningar som erbjudits tid att hyra bassängen går inte att härleda och fler föreningar än nuvarande hyresgäster uttalar önskemål om att hyra bassängen. För närvarande är bassängen uthyrd 26 timmar/vecka och efterfrågan på bassängtider är större än tillgång.

För att skapa jämlika förutsättningar för samhällets medborgare behöver vi göra olika. Personer med större behov behöver mer stöd och insatser än de personer som klarar vardagens aktiviteter på egen hand. Sammanfattningsvis har föreningarnas medlemmar varierande grad av funktionsnedsättning. Kriteriet "patientföreningar" utan närmare specifikation tydliggör inte olika funktionstillstånds behov av anpassningar. Den stora gruppen bildande är personer med smärta och värk, såsom exempelvis vid reumatiska sjukdomar. Vissa föreningsmedlemmar saknar funktionsnedsättning och har anslutit sig till föreningen för gemenskap och möjlighet till rörelse, nog så viktigt ur ett hälsoperspektiv. En mindre andel har omfattande rörelsehinder och behov av assistans för att ta sig i och ur bassängen. Således kan vi inte, ur ett funktionsrättsligt perspektiv, möta patientföreningarna som en homogen grupp om vi ska uppnå jämlikhet i levnadsvillkor såsom de nationella funktionsrättsmålen anger. Region Gotland behöver erbjuda möjligheterna till rörelse för den gotländska befolkningen på lika villkor. Individernas behov av rehabilitering och stöd till egenvårdsträning behöver hanteras individuellt och separat från föreningsverksamhetens uppdrag. Fler invånare i Visbyområdet har behov av varmvattensträning än de som tillhör patientföreningarna.

1.1 Lösning på kort sikt avseende träning i varm bassäng

Mot bakgrund av detta föreslås en lösning där behov av egenvård och friskvård möts utan föreningstillhörighet (Alternativ 2) Utifrån utgångspunkten om universell utformning med syfte att säkerställa jämlika levnadsvillkor och delaktighet för alla, bedöms det vara mer resurseffektivt att tillhandahålla varmvattensträning i ökad omfattning inom ramen för nya Solbergabadets breda utbud till allmänheten. Detta skulle även lösa den påtalade problematiken kring avsaknad av sluttande bassänggolv, då olika träningstider skulle kunna erbjuda olika djup i bassängen. Därför föreslås tre insatser för att möta målgruppernas varierande behov:

Varmvattensträning som allmänt utbud

Ett omfattande allmänt utbud av varmvattensträning på nya Solbergabadet, ca 10 tillfällen i veckan á 20 platser per tillfälle, där den stora målgruppen personer som i dagsläget tränar på Korpen 5, men även övriga befolkningen, ges möjlighet att träna i varmt vatten. Multi-bassängen i nya Solbergabadet är väl tillgänglighetsanpassad med flera olika möjligheter till

omklädning. Patient- och funktionsrättsföreningarnas medlemmar, så väl som övriga befolkningen erbjuds plats.

Föreningsverksamhet i bassäng eller i annan form

Några föreningar, exempelvis RBU (som har barn som behöver lära sig simma) och synskadades riksförbund (där behovet av anpassning är av annan karaktär) har så pass specifika behov att deras föreningsverksamhet i vatten fortsatt kan utgöra skäl för föreningstid i nya Solbergabadets multifunktionsbassäng. Vissa föreningar uppger föreningssamvaron vid nuvarande bassängaktivitet som en central del av föreningsaktivitetens syfte. I dessa fall bör kultur och fritidsavdelningen erbjuda stöd och vägledning för att fortsatt främja föreningsverksamheten i annan form än bassängbad.

Ökat stöd till egenvård inom hälso- och sjukvården

Personer med omfattande rörelsehinder kan behöva stöd för att utföra rehabilitering som egenvård, i bassäng så väl som i träningslokal. Förslaget är att införa gruppträningsstid, där patienter med omfattande behov av stöd för att utföra sin egenvård, kan erbjudas tid i bassängen för att träna tillsammans med assistent utifrån individuellt bedömda behov som dokumenterats i individuell rehabiliteringsplan. Hälso- och sjukvården bedömer detta behov.

1.2 Lösning på lång sikt för bassängen på Korpen 5

Oavsett patientföreningarnas vistelse i bassängen på Korpen 5 behöver Region Gotland (HSF, SOF och UAF) ta ett gemensamt ställningstagande till sina kommande behov av bassäng och planera för detta.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) bedömer att nuvarande bassäng på Korpen 5 inte kan nyttjas av patientföreningarna. Detta beror främst på säkerhetsskäl, då bassängen är lokaliserad inne i vårdlokalerna och den nuvarande lösningen innebär att extern verksamhet behöver röra sig i lokaler avsedda för vårdverksamhet. Bassängen vid Korpen har dessutom inom kort uppnått sin tekniska livslängd. Region Gotland behöver därför, oavsett ställningstagande i övrigt, planera för ett kommande reinvesteringsbehov.

För Korpen har en förstudie nyligen genomförts med utgångspunkten att bassängen behålls i befintligt läge inom anläggningen. Om regionen i detta sammanhang vill pröva en lösning som möjliggör ett bredare nyttjande kan förstudien behöva kompletteras eller delvis omarbetas. En sådan analys kan ge ett bättre underlag för att bedöma bassängens långsiktiga nyttjandegrad, verksamhetsnytta och koncernnytta i relation till investerings- och driftkostnader.

Ett omtag inom Korpenområdet (scenario 2) bedöms vara det mest ändamålsenliga alternativet att utreda vidare. Alternativet kombinerar möjlighet till ett ökat och mer breddat nyttjande med en genomförbarhet inom ramen för ett redan pågående projekt. Därmed skapas förutsättningar för att uppnå högre nyttjandegrad och bättre resurseffektivitet, utan den osäkerhet och långa process som en helt ny lokalisering innebär. För att säkerställa ett tillräckligt beslutsunderlag rekommenderas att den genomförda förstudien kompletteras med en fördjupad förstudie. Denna bör särskilt belysa förutsättningar för ökad tillgänglighet och extern access, i syfte att maximera nyttan av investeringen för både verksamheter och invånare. Beslut om att genomföra en fördjupad förstudie behöver fattas under 2026, inför planerad projekteringsstart 2027.

2. Inledning

Verksamheten i bassängen på Korpen 5 har under en längre tid varit föremål för diskussion inom funktionsrättsrörelsen, så väl som i regionens verksamheter. Ideella patient- och funktionsrättsföreningar bedriver i dagsläget verksamhet i bassängen på kvällstid, då ordinarie verksamhet inom ramen för regionens hälso- och sjukvård är avslutad. Ett nytt badhus byggs i Visby, samtidigt som bassängen på Korpen är i behov av renovering. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) bedömer att nuvarande bassäng på Korpen 5 inte kan nyttjas av patientföreningarna på grund av säkerhetsskäl, då bassängen är lokaliserad inne i vårdlokalerna.

3. Uppdrag

Den politiska majoriteten i Region Gotland skrev i sitt budgetförslag följande:

”Just nu byggs ett nytt badhus i Visby samtidigt som vi utreder utvecklingen av Korpenområdet. På Korpen har vi idag en bassäng för rehab med stor tillgänglighet för olika patientföreningar. Framåt behöver vi hitta var och hur patient- och rehabbad ska säkerställas.

Regionstyrelsen beslutade utifrån det om följande uppdrag (RS 2025-10-23 §426)

Regiondirektören får i uppdrag att, i samverkan med berörda förvaltningar, utreda förutsättningar och föreslå lösningar för att på lång sikt säkerställa behovet i Visbyområdet för de patientföreningar som är på Korpen.”

4. Syfte

Utreda förutsättningar och föreslå lösningar för att på lång sikt säkerställa behovet av bassäng för de patient- och funktionsrättsföreningar som hyr bassängen på Korpen 5.

5. Bakgrund

För att kartlägga och utreda förutsättningarna för de patientföreningar som idag har sin verksamhet på Korpen 5, i syfte att föreslå lösningar behöver vi veta vilka grundläggande utgångspunkter som Region Gotland styrs och regleras av. Här följer därför några centrala nationella, så väl som regionala mål och planer, vilka har bäring på uppdraget.

5.1 Funktionsrätt

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Målet preciseras genom fyra inriktningar (prop. 2016/17:188):

1. Principen om universell utformning
2. Åtgärda befintliga brister i tillgänglighet
3. Individuella stöd och lösningar
4. Förebygga och motverka diskriminering

5.2 Funktionsnedsättning, funktionshinder och särskilda behov

Funktionsnedsättning handlar om individens förmåga, vilken kan vara nedsatt fysisk, psykisk eller intellektuellt. Funktionshinder däremot uppstår när en person med funktionsnedsättning möter hinder i den omgivande miljön som hindrar personens aktivitetsutförande.

En funktionsnedsättning behöver därmed inte vara funktionshindrande i en väl anpassad miljö. Särskilda behov handlar om det stöd och den anpassning som en person behöver för att undanröja funktionshindret.

5.3 Politisk prioritering - hälsofrämjande och tidiga insatser

Regionfullmäktige har beslutat att Region Gotland ska prioritera hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser. Att främja hälsa är klokt ur många perspektiv - för gotlänningarna, för medarbetarna och för samhällets förmåga att fortsatt kunna erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. Den ojämlika hälsan är fortsatt en stor utmaning liksom att utvecklingen av befolkningens hälsa varit oförändrad över lång tid eller i vissa avseenden utvecklats åt fel håll. I prioriteringen betonas att förutsättningar och livskvalitet för personer med funktionshinder ska förbättrats.

Utifrån regionfullmäktiges prioritering har region Gotland enats in följande tre insatsområden:

- Främja rörelserikedom med fokus på människors relation till rörelse och fysisk aktivitet genom hela livet.
- Främja social gemenskap. Erbjuder mötesplatser och insatser som främjar social gemenskap och motverkar utanförskap, fysiskt så väl som organisatoriskt.
- Samverkan mellan skola, vård och omsorg för att främja hälsa genom hela livet

5.4 Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland

Mål 4 Vi rör oss en timme varje dag

All form av rörelse påverkar hälsan genom att både kunna förebygga och behandla många riskfaktorer och sjukdomar. Att vi rör oss och minskar stillasittande är därmed en grund för välmående och förebyggande arbete med en stark koppling både till det fysiska och psykiska välbefinnandet. Alla mår bra av att röra sig varje dag. Vilken typ av rörelse kan dock skilja sig åt utifrån förutsättningar, men gemensamt är att all rörelse räknas. För att få fler att röra sig mer och skapa mer jämlika förutsättningar för det behöver vi samverka på flera nivåer inom offentlig och privat sektor samt civilsamhället. Inkluderande och tillgängliga idrott- och friluftaktiviteter för alla, oavsett exempelvis könstillhörighet, sexuell läggning, ålder, funktionsförmåga och etnisk bakgrund är en förutsättning för ökad rörelse i hela befolkningen. Delaktighet och inkluderande sammanhang blir extra viktigt för grupper som idag i lägre grad deltar och utövar idrotts- och friluftaktiviteter.

Rörelse

5.5 Fritidsplanen – prioriterad målgrupp

I Region Gotlands Fritidsplan anges att "Forskning visar tydligt att personer med funktionsnedsättning är mindre fysiskt aktiva än andra grupper och att det på gruppnivå finns skillnader ur ett jämställdhetsperspektiv. Ohälsa är nästan tio gånger vanligare bland personer med funktionsnedsättning än befolkningen i övrigt, enligt Folkhälsomyndigheten. Så mycket som var femte ung person funktionsnedsatt mellan 16 och 29 år motionerar aldrig, vilket är dubbel så många som jämfört med övriga i samma ålder enligt statistik från SCB, som Centrum för idrottsforskning visar i sin rapport från 2017, "De aktiva och De inaktiva". Rörelse är viktigt för alla grupper i samhället, i Fritidsplanen lyfts tre grupper fram som prioriterade målgrupper. Dessa är barn och ungdomar upp till 20 år, gruppen 65 år och äldre samt personer med funktionsnedsättning.

5.6 God och nära vård

I hela landet pågår ett arbete med att ställa om hälso- och sjukvården till en god och nära vård. Omställningen syftar till att vården i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt i att vara personcentrerad, förebyggande och hälsofrämjande, med fokus på att stärka individens egen förmåga att leva ett aktivt och självständigt liv (SOU 2017:53). En central utgångspunkt är att vården ska stärka individens egen förmåga och delaktighet i sin hälsa över tid, snarare än att enbart fokusera på behandling av sjukdom.

5.7 Färdplan Hälsa genom hela livet

Region Gotland har tagit fram en färdplan för omställningen till ett hälsosystem för Hälsa genom hela livet God och Nära vård. I Färdplanen betonas att en stor del av befolkningen på Gotland rör sig mindre än rekommenderat och otillräcklig fysisk aktivitet utpekas att vara en av de fyra viktigaste orsakerna till våra stora folkhälsoproblem. Sammantaget visar nuläget att det finns stort behov av både hälsofrämjande insatser riktade till många människor för att minska framtida sjuklighet och inflöde till vården och omsorgen, men också att utforma insatser särskilt för de grupper som är mest utsatta och tenderar att bli de som drabbas hårdast. Vidare betonas att individen har ett eget ansvar, men förmågan och förutsättningarna att för detta skiljer sig mycket åt mellan individer. Olika behov måste därför mötas på olika sätt.

5.8 Primärvårdens befolkningsinriktade uppdrag enligt HSL

13 a § i Hälso- och sjukvårdslagen är central för primärvårdens ansvar gällande stöd till befolkningens möjlighet till egenvård, exempelvis i form av träning. Primärvården ska enligt lagen svara för behov av grundläggande medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering, utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Detta innebär att primärvårdens uppdrag inte enbart är att behandla redan uppkommen sjukdom, utan också att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Att stödja patienter och ge möjlighet att upprätthålla fysisk aktivitet kan därför ses som en integrerad del av primärvårdens lagstadgade uppdrag. Genom rådgivning, bedömning och uppföljning kan primärvården skapa förutsättningar för att träning genomförs på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

5.9 Definition av rehabilitering, egenvård och friskvård

Begreppet rehabilitering har olika innebörd beroende på olika aktörer och författningar. Medicinsk rehabilitering innebär olika behandlings- och rehabiliteringsåtgärder, bedömt och ordinerat av legitimerad personal med rehabiliteringsprofession, för att patienten ska återfå funktions- och aktivitetsförmåga efter sjukdom eller skada. Socialstyrelsens termbank anger att rehabilitering är "insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet"

Egenvård är åtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan göra själv eller med hjälp av till exempel en närstående eller en personlig assistent. Egenvård kan till exempel vara att en person tar ett ordinerat läkemedel själv eller gör övningar som har rekommenderats av en fysioterapeut eller en sjukgymnast. (Egenvård - Socialstyrelsen). Friskvård är ett samlingsbegrepp på åtgärder som stimulerar en person till egna aktiva hälsobefrämjande insatser, det vill säga att hålla sig frisk genom sunda levnadsvanor.

5.10 Kunskapsläget kring bassängträning i rehabiliterande syfte

Bassängträning är en efterfrågad behandlingsmetod för många olika patientgrupper med funktionsnedsättning som smärta och försämrad rörlighet och styrka. Vattnets bärkraft kan verka avlastande på kroppen, vilket gör att det är lättare att förflytta sig i vatten än på land. Vattenmotståndet kan ha liknande funktion som ett träningsredskap, och varmt vatten kan mjuka upp stela muskler. Det finns teorier om att varmt vatten minskar smärtkänslighet, ökar blodflödet och ger muskelavslappning. Bassängträning delas ofta upp i kategorierna styrka, rörlighet samt uthållighetsträning och leds av specialutbildad personal. (Sjukgymnastiska riktlinjer, Region Jönköping)

Region Sörmland har under 2024 utrett bassängverksamheten vid länets tre sjukhus och därtill utrett kunskapsläget kring hydroterapi. I systematiska genomgångar av forskningsläget framkommer ingen tydlig evidens för att hydroterapi är bättre än annan träning. Patienter med inflammatoriska ledsjukdomar kan dock ha effekt av bassängträning och i en genomgång av Socialstyrelsens nationella riktlinjer är det endast riktlinjen kring dessa sjukdomar som man tar upp hydroterapi som rehabiliteringsform. Där skriver man att vårdgivare bör erbjuda tillgång till en träningsbassäng i rehabiliteringen för att patienten ska behålla eller få tillbaka funktionen i de drabbade lederna, men också få en bättre livskvalitet och hälsa generellt. Systematisk översikt för barn med cerebral pares visar även att hydroterapi har effekt på motorik, förflyttningsförmåga och balans. Beprövad erfarenhet på nationell nivå gör gällande att hydroterapi har både termiska och mekaniska effekter och att behandlingen ger möjlighet till ökat rörelseuttag, avlastning för kroppen, avslappning, självständig förflyttning samt träning av andning och kondition. Hydroterapi bidrar också till ökad livskvalité, framför allt för personer med flera funktionsnedsättningar.

5.11 Lokalförsörjningsstrategi

Region Gotlands lokaler är en gemensam resurs, alla enheter bör samarbeta för att maximera nyttan. Genom att följa den strategiska 4-stegsprincipen, vilken är ett arbetssätt för att pröva olika lösningar på lokalbehov och ger stöd i att säkerställa att rätt lösningar tas fram på rätt sätt – till rätt kostnad. För att kunna dra slutsatser om vilken lösning som är mest resurseffektiv krävs en samlad analys av verksamhetsbehov, fastighetsförutsättningar, nyttjandegrad och ekonomi.

De fyra stegen i lokalförsörjningen:

1. **Samlokalisering**
Första steget är att undersöka om verksamheter kan samlokaliseras för att optimera ytan, minska kostnader och främja samarbete.
2. **Omdisponering**
Om samlokalisering inte är möjligt, kan vi omfördela befintliga lokaler för att bättre möta verksamhetens behov utan stora investeringar.
3. **Anpassning av lokaler**
När omfördelning inte räcker till, kan vi anpassa lokaler genom ombyggnation eller renovering för att skapa en mer funktionell arbetsmiljö.
4. **Anskaffning eller avveckling**
Om behovet inte kan lösas med ovanstående steg, kan nya lokaler anskaffas eller verksamheter avvecklas.

Genom att förstå och aktivt delta i lokalförsörjningsprocessen kan vi tillsammans skapa hållbara och kostnadseffektiva lösningar för de lokaler som stödjer Region Gotlands olika

verksamheter. Processens syfte är att effektivt möta behoven av lokaler, och målet är att skapa yteffektiva, långsiktigt hållbara lösningar genom nybyggnation, ombyggnation eller inhyrning, som både tekniskt och ekonomiskt står sig över tid. Syftet med processen är att säkerställa att våra lokaler är anpassade för verksamhetens behov, både nu och i framtiden. Detta gör vi genom att tänka strategiskt, optimera användningen av våra fastigheter och hålla kostnaderna under kontroll.

Fyrstegsprincipen utgör ett arbetssätt inom Region Gotlands lokalförsörjningsprocess för att systematiskt pröva olika lösningar på lokalbehov. Principen innebär att behov i första hand ska prövas mot möjligheten att nyttja befintliga lokaler mer effektivt, genom samlokalisering, omdisponering eller anpassning, innan anskaffning av nya lokaler övervägs.

6. Nuläget utifrån olika perspektiv

Det är flera olika intressenter kring verksamheten i bassängen på Korpen 5. Olika perspektiv och behov som behöver belysas inför en analys med intresseavvägning och därtill följande förslag till åtgärder.

6.1 Föreningarna som hyr bassängen på Korpen 5

På Gotland samverkar patient- och funktionsföreningar inom ramen för paraplyorganisationen FUNKISAM, som inkommit med protestlista och skrivelse (Bilaga 1) till Region Gotland avseende förslaget att flytta föreningarnas verksamhet från bassängen på Korpen 5. FUNKISAM har även lyft frågan om bassängbad på Korpen till Region Gotlands Tillgänglighetsråd, främst utifrån att bassängen i nya badhuset saknar sluttande golv och har för få parkeringsplatser för funktionshindrade. För att få en tydligare bild av föreningarnas behov skickades en enkät ut till samtliga föreningar enligt följande:

Till de föreningar som hyr bassängen på Korpen:

Angående er verksamhet i bassäng på Korpen 5

Region Gotland utreder just nu förutsättningarna och behov gällande bassängträning för de föreningar som i dagsläget har sin verksamhet på Korpen 5. Funktionsrättsföreningen FUNKISAM har inkommit med önskemål om att ge en tydligare bild av vad personer med funktionsnedsättning behöver. Region Gotland skickar därför ut denna enkät till de föreningar som i dagsläget har verksamhet i bassängen på Korpen kvällar och helger, för att ge er möjlighet att uttrycka era behov. Följande frågor ställs för att få en bild av de behov av anpassning som era medlemmar behöver för att kunna vara fysiskt aktiva.

- *Föreningens namn:*
- *Kontaktperson till föreningen:*
- *Hur många badande medlemmar har ni i snitt per vecka?*
- *Beskriv era medlemmars funktionsnedsättning/funktionshinder och behov av anpassning:
Ex. fysisk tillgänglighetsanpassning/ lyft, varm bassäng, avskildhet.*
- *Hur stor andel av de medlemmar som nyttjar bassängen har någon typ av funktionsnedsättning som kräver särskild anpassning och hur stor andel har inte särskilda behov?*
- *Hur är er verksamhet i bassängen organiserad? Ledarledda pass, individuellt bad/träning?*
- *Föredrar ni dagtid eller kvällstid/ helgtid för er föreningsverksamhet?*
- *Vill ni tillägga något övrigt?*

Resultat från enkäten:

Våren 2026 hyr 15 föreningar och ett företag bassängen på Korpen 5. Se (Bilaga 2) för schema och tider. Dessa föreningar är: Astma- och allergiföreningen, B-Kuten, Bröstcancerföreningen ROSA, DHR Gotland, Gotlands läns strokeförening, Hjärt-lungföreningen Gotland, Neuro Martallen NHR, RBU Gotland, Rekryteringsgruppen, Reumatiker Beri, Reumatikerdistriktet Gotland, Reumatikerna Fibro (svarar gemensamt), Synskadades riksförbund, Föreningen Carpe diem, Företaget: Lev i nuet.

Föreningarnas fullständiga svar återfinns i Bilaga 3. Sammanfattningsvis framkommer att föreningarna totalt har ca 270 badande medlemmar per vecka med varierande funktionsnedsättningar, några i form av nedsatt rörelseförmåga, flertalet i form av smärta och värk. Personer utan funktionsnedsättning eller särskilda behov förekommer även.

Resultat från samtal och besök vid bassängen:

Besök vid några av patientföreningarnas träningar i bassängen på Korpen 5 har även gjorts. Vid besöken framkommer att föreningarnas medlemmar är mycket nöjda med den nuvarande situationen på Korpen 5. Funktionstillstånden för de olika medlemmarna varierar i stor utsträckning där många deltagare har god rörelseförmåga, men är hjälpta av varmvattenträning för värk och stelhet, medan vissa personer har omfattande rörelsehinder och är beroende av taklyft och dubbelassistens vid förflyttning till bassängen.

6.2 Region Gotlands verksamhet i bassängen

Bassängen på Korpen 5 förvaltas av Teknik och samhällsbyggnadsförvaltningen TSF. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen HSF hyr fastigheten för att bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet i lokalerna. Inom HSF nyttjas bassängen av bland andra rehab, habilitering, psykiatri och neuromottagningen. Fördelning av tider, inköp av utrustning och övrig administration kring bassängen görs av rehabiliteringsenheten, vilka står för kostnader för material och utrustning, både för regionens och föreningarnas nyttjande.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen lånar i sin tur kostnadsfritt ut bassängen på Korpen 5 till Socialförvaltningen SOF (5 timmar/vecka) och Utbildning och arbetslivsförvaltningen UAF (7 timmar/vecka) för att möjliggöra bad för bland annat anpassad skola och daglig verksamhet. Således verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Fördelningen återfinns i Bilaga 2.

Personalen på rehabenheten beskriver lyhördhet mellan behandlingsrum och korridoren till bassängen som riskerar patientsäkerheten. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beskriver vidare att de bedömer sitt behov av bassängtider för rehabiliteringsverksamhet till 20 timmar i veckan och ser gärna att de därutöver inte har ansvaret att administrera bokning och uthyrning till övriga verksamheter.

Bokningen av bassängen administreras idag av chefssekreterare på rehabenheten som lägger mycket tid på detta. Logistiken kring bokning och uthyrning har varit resurskrävande med anledning av omfattande antal förfrågningar, önskemål och synpunkter, inte sällan i ärenden kring meningsskiljaktigheter.

6.3 Bassängens renoveringsbehov

En statusbedömning av bassäng Korpen 5 har genomförts baserad på okulär besiktning 2025-10-03 samt besök med entreprenör 2025-10-29 & 2026-01-08 med förslag på åtgärder

för ökad livslängd. I besiktningen framkommer att bassängen på Korpen har ådragits skador på betong och armering orsakat av läckage. Anläggningen är ursprungligen från 1984 men har under åren fått modernare system för rening och ventilation. En lyft har monterats vid bassängkanten vilket verkar ha accelererat skadorna. En tidigare översiktlig utredning som tar med nytt tätskikt i bassäng och anslutande ytor samt renovering av intilliggande duschar och omklädningsrum mm pekar mot en kostnad runt 40 mkr för en anläggning i nyskick. (30 €/m² golv som vägg). Till detta ska läggas en indexuppräkningskostnad från februari 2023 då överslaget gjordes. Detta förslag fokuserar på ett minimum av åtgärder för att hålla bassängen användbar i 5-10 år till med så mycket av befintligt utförande som möjligt kvar. Kostnadsuppskattning för detta är baserat på RISE:s rapport från 2019-12-12 och besök på plats med okulär besiktning 2025-10-03 för att bedöma skadornas utveckling under dessa sex år. Med detta som utgångsläge har en entreprenör beräknat kostnader för att bromsa korrosion och sprickbildning och hålla bassängen användbar ovan nämnda period. I detta förslag görs inga åtgärder i bassäng eller kringliggande ytor förutom tätning av ytan runt lyftens montagehål i skvalprännan. Fokuset ligger på att förlänga livslängd på armering och betong underifrån efter att tillförseln av klorider minskats genom ovanstående tätning. System för rening och ventilation beräknas inte behöva några insatser utom mindre reparationer av rör i reningssystemet samt normalt underhåll. Kostnaden för åtgärderna beräknas till 2.050.000 kr.

6.4 Säkerhetsperspektivet på Korpen 5

Bassängen på Korpen 5 ligger mitt inne i rehabiliteringsverksamhetens verksamhet och går inte att nå utan att befinna sig i hälso- och sjukvårdens lokaler. Föreningarna hyr bassängen kvällar och helger när hälso- och sjukvårdens verksamhet upphört och lokalerna är obemannade. Att bedriva föreningsverksamhet i obemannade hälso- och sjukvårdslokaler stöter på hinder ur flera säkerhetsperspektiv.

Fastigheten rymmer flera verksamheter, såsom vårdcentral, folktandvård, rehabilitering och daglig verksamhet. Lokalerna används dagligen för vård, behandling och stöd till patienter. För att säkerställa allas trygghet och säkerhet är lokalerna inte tillgängliga för allmänheten utanför ordinarie öppettider. I lokalerna finns medicinsk utrustning, behandlingsrum, hjälpmedel och läkemedel. Obehörigt tillträde kan innebära risker för både besökare och de personer som får vård eller stöd i verksamheterna. Att upprätta en avgränsad väg in till bassängen utan att ge tillträde vidare in i vårdens övriga utrymmen, är i daglägset inte möjligt. Hälso- och sjukvården är en samhällsviktig funktion. Att kontrollera tillträde till lokalerna är en del av beredskapen och gör det möjligt att snabbt använda lokalerna vid behov utan störningar. Att planera för fortsatt föreningsverksamhet i nuvarande lokaler utanför ordinarie öppettider bedöms således inte vara möjligt.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens har svarat på ett på nämndinitiativ om patientföreningarnas tillgång till Korpens bassäng (HSN 2025/779):

”Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har på uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämnden genomfört en förstudie avseende primärvårdslokalerna på Korpen (HSN 2022/345). Den aktuella bassängen är belägen mitt i verksamhetens lokaler vilket inte är ett verksamhetskrav utan en förutsättning som förstudien behövt utgå ifrån. Förstudien har enligt uppdraget utgått från verksamhetsperspektivet/behovet, vilket inte omfattar uthyrningsverksamhet av bassäng eller gymnastiklokaler.

Grundläggande för hälso- och sjukvårdens verksamheter är att det inte är lämpligt att privata verksamheter som till exempel föreningar befinner sig i sjukvårdslokalerna för egna

aktiviteter, vare sig samtidigt som sjukvårdsverksamhet pågår, eller utanför arbetstid där ingen ordinarie personal är i tjänst. Det finns flera skäl till det:

- Patientsäkerhets/integritetsperspektivet. En vårdmiljö ska vara en förutsägbar och trygg plats. Att utomstående samtidigt närvarar och har egna aktiviteter i samma lokaler som patienterna kan upplevas av patienter som stressande och integritetskränkande.
- Korpen är en alltför öppen offentlig plats, där det kan finnas möjligheter att ta sig vidare in i huset till andra verksamheter vilket skapar säkerhetsproblem och otrygghet. Ordinarie personal har ansvar och kunskaper om vilka säkerhetsåtgärder som gäller, vilket ökar säkerhetsriskerna när privatpersoner befinner sig i lokalerna utanför arbetstid.
- Det oroliga omvärldsläget och därmed behovet av att utveckla, anpassa och höja robustheten i sjukvårdslokalerna skapar nya förutsättningar och andra prioriteringar.

Sammantaget innebär detta att det inte är lämpligt för föreningar eller privatpersoner att bedriva aktiviteter i sjukvårdens lokaler. Om detta ändå ska fortsätta, vilket Vänsterpartiet föreslår i sitt nämndinitiativ, krävs tydligt separerade flöden mellan patienter och föreningsverksamhet. Det måste alltså säkerställas att patienter och besökare inte riskerar att mötas av misstag, samt att de lokaler som används är tydligt avgränsade och inte ger tillträde vidare in i vårdens övriga utrymmen. Utifrån att hälso- och sjukvårdsförvaltningen använder bassängen i behandlingssyfte har en förstudie beställts av teknikförvaltningen i syfte att kartlägga aktuell status för bassängen och tillhörande teknik. Förstudien ska dels se på status, dels omfatta livslängd och behov av åtgärder vid föreslagna tidsperioder. Det vill säga en underhållsplan med rekommendationer och kostnadsuppskattningar. Förstudien förväntas bli klar under vecka 3 (...) Som tidigare nämnts är en grundförutsättning för fortsatt föreningsverksamhet i sjukvårdens lokaler att lokaler och flöden hålls tydligt åtskilda. För att kunna utreda hur detta skulle kunna möjliggöras behöver den nyligen färdigställda förstudien om primärvården på Korpen delvis göras om, denna gång med utgångspunkt att det ska finnas uthyrningsbara lokaler såsom gymnastiksal och bassäng med tillhörande omklädningsutrymmen. Alternativt annan utredning/möjlig lösning som framkommer i regionstyrelseförvaltningens arbete. När det gäller möjligheten att behålla den nuvarande bassängen på Korpen och låta både verksamheten och patientföreningarna använda den, krävs dels den pågående statusutredningen av bassängen, dels en omarbetad förstudie enligt ovan.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning är att det inte utan en förnyad/förändrad förstudie går att svara på Vänsterpartiets nämndinitiativ att utreda vad som krävs, i form av åtgärder i lokalerna, för att föreningarna fortsatt ska kunna hyra in sig både i gymnastik- och bassänglokalen på Korpen. För att förvaltningen ska initiera en sådan förnyad/förändrad förstudie bedömer förvaltningen att det behövs ett politiskt uppdrag.

Förvaltningens bedömning är också att nämndinitiativet till stor del sammanfaller med det uppdrag som getts regionstyrelsen och som nu handläggs av regionstyrelseförvaltningen, trots att ingångarna kring lokalisering är något olika.”

6.5 Kultur och fritidsverksamhetens perspektiv

Det finns en politisk vilja att öka möjligheterna för allmänheten att besöka ett öppet badhus i Visby. Nuvarande Solbergabad är i stor utsträckning bokad och stängt för allmänhetens bad. Målet är att öka öppettiderna för allmänhetens bad i Nya Solbergabadet, motionsbassängen, djupa bassängen, men även möjligheten för familjer att tillsammans besöka den mindre varmvattenbassängen för att exempelvis bada med familjen.

Kultur och fritid uppger att det i den kommande planeringen i multifunktionsbassängen inte planerats för föreningsverksamhet avseende patientföreningar som nu hyr bassängen på Korpen. I förarbetena till Nya Solbergabadet ska diskussioner förts kring att bygga två varma bassänger, varav en ”rehabbassäng” och en multifunktionsbassäng. Beslutet blev att endast bygga multifunktionsbassängen. Nya Solbergabadet planerar för att möta ett behov av bassäng hos flera målgrupper hos befolkningen och planerar för: Simskolor/plask och lek, skolsim, utökade möjligheter för Simsällskap, fridykning och undervattensrugby samt instruktörsledda motionspass för allmänheten.

Som planeringen ser ut nu kommer det finnas ca 90 disponibla timmar i veckan i multibassängen när badhuset står klart. 35 timmar av dessa kommer regionen bedriva egen verksamhet enligt ovan och ca 30 timmar kommer bassängen vara öppen för allmänhetens bad (enligt ovan). Ca 25 timmar kommer vara bokningsbara tider för föreningar, där Wisby Simsällskap, fridykning, undervattensrugby och andra helt bassängkrävande föreningar har uttryckt behov. Föreningar som önskar hyra bassängtider ansöker om detta hos Kultur och fritidsavdelningen. I nuläget, men även i Nya Solbergabadet, är efterfrågan på tider större än tillgången. Föreningarna ansöker 1 gång per år.

6.6 Multifunktionsbassängen på nya Solbergabadet

På nya Solbergabadet byggs en multifunktionsbassäng som är avskilt belägen med eget omklädningsrum, vilket har två RWC med egen dusch och taklyft samt två duschbås därtill. En av RWC är större med plats för brits. Bild till höger. Fler omklädningsrum finns att tillgå i badhuset.

Multifunktionsbassängen är 6,5 x 11,5 meter och har tre olika möjligheter att ta sig ner till bassängen; via en trappa med ledstång; via ett lyftplan och via mobil personlyft. Den mobila personlyften fästs i ett golvfäste in till bassängen. Bild nedan. Samma fäste finns vid 25 metersbassängen, familjebassängen och den djupa bassängen. Detta möjliggör tillgänglighet till samtliga bassänger. Dock ska nämnas att familjebandet är utformat i olika nivåer och svårtillgängligt vid mer omfattande rörelsehinder.

I anslutning till multifunktionsbassängen finns ett förråd med plats för den mobila lyften och övrigt material, förrådet planeras förvaltas av badhusets personal.

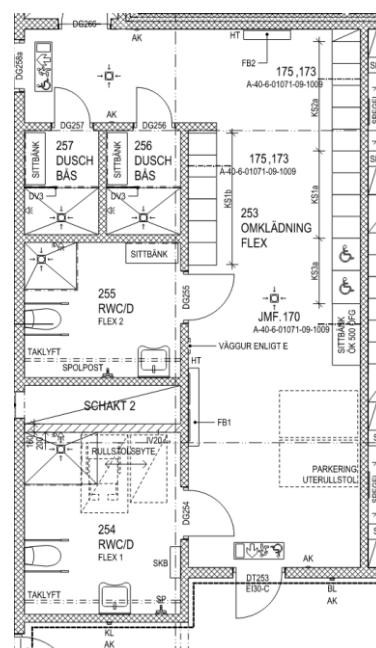

Bild 1 Visar omklädningsrummet
i anslutning till multibassängen

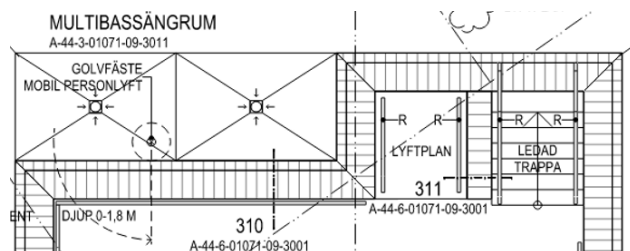

Bild 2 visar tre möjligheter att ta sig i och ur bassängen, via ledad trappa, via lyftplan och via mobil personlyft

Entrén till badhuset är en nivå högre än övriga badhuset som kan nås via trappa eller hiss. I entrén finns utrymme för utomhushjälpmiddel. Leds-tråk för synskadade finns från entrén fram till de olika omklädningsrummen.

6.7 Andra bassänger i Visbyområdet

I Visby finns ytterligare en bassäng på Skarphällsområdet. Bassängen ägs och drivs av Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet som är en idrottsklubb. Verksamheten har tillfrågats om sin tillgängliga kapacitet av bassäng och lämnar följande svar: ”Vi har gruppträning med ca 15 - 22 personer/pass (...) Vi har inte lyft ner i poolen och inte tillräckligt stora lokaler för rullstol/rullator, varken i entré, omklädningsrum, duschar mm. Vi har en hiss upp till poolkanten och en handikapps toalett. De som tränar hos oss som har t.ex en permobil, parkerar den utomhus och tar sig med hjälp av käpp inomhus till träningen. Vår pool är i princip maxad, ifrån 07 - 21 vardagar och lite mindre på helgen. Blandat med vattenträning och simskola för barn. Ett nytt pass varje timme. Rena rama motionsfabriken. De få timmar som poolen är tom behövs för att få filtrera igenom allt vatten ordentligt. Vår bassäng är 33 grader. Vi hyr inte ut vår anläggning externt utan sker uthyrning så är det för vattenträning inklusive våra egna instruktörer. Dessa instruktörer är ”motionsinstruktörer” och inga sjukgymnaster eller likande. Vi har flertalet patientföreningar idag. Men vi gör inga särskilda anpassningar för patientföreningar – deltagaren väljer själv t.ex att inte använda redskap. Gruppen och instruktören pratar så klart ihop sig. Det löser sig fint. Vattenträning är så anpassningsbart på individnivå. En gång i veckan har vi ett lugnare pass (...) Resten av passen är det fullt ös!”

6.8 Allmänheten/medborgarnas perspektiv

Fler målgrupper än de som anslutit sig till patientföreningarna har behov av bassängbad. Många gotlänningar lever med kroniska sjukdomar, värk och rörelseinskränkning. Några är med i patientföreningar, men långt ifrån alla. Därför behövs ett brett allmänt utbud av varmvattenbad i Visbyområdet där allmänheten har möjlighet att bada och träna oavsett föreningstillhörighet. Öppna badtider för allmänheten i multifunktionsbassängen i nya Solbergabadet ligger därför i allmänhetens intresse.

6.9 Barnrättsperspektivet

Att öka simkunnigheten hos barn är politiskt prioriterat på nationell nivå. Bristande simkunnighet ökar inte bara risken för dödsolyckor, utan skapar också ojämlika möjligheter att ta del av fritidsaktiviteter och föreningsliv. Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling på jämlika villkor. Barn- och unga med funktionsnedsättningar har ett särskilt behov av att i trygg miljö öva sin vattenvana och träna simkunnighet.

Likasa har alla barn på Gotland rätt att utvecklas sin vattenvana. Ett brett utbud av öppna badtider i varmvattenbassäng med grund botten behöver därför prioriteras för allmänheten.

7. Analys och bedömning

Rörelse är bra för alla, det betonas i Region Gotland mål, prioriteringar och styrdokument. Likaså fastslår Region Gotland att personer med funktionsnedsättning är en prioriterad målgrupp. Ändå är det just personer ur denna målgrupp som upplever oro att mista möjligheten till träning. För att få en förståelse för varför denna situation uppstått behöver vi titta närmare på de bakomliggande faktorerna till situationens uppkomst.

Personer med funktionsnedsättningar, så väl som olika sjukdomstillstånd är organiserade i patient- och funktionsrättsföreningar. Dessa föreningar har erbjudits att hyra bassängtider på Korpen 5 sedan lång tid tillbaka. Att bada varmt är attraktivt och något som många gotländska medborgare önskar, oavsett funktionstillstånd.

Vilka kriterier som legat till grund för de föreningar som erbjudits tid att hyra bassängen går inte att utläsa. I samtal med nuvarande hyresansvarig framkommer att det historiskt sett handlat om vilka föreningar som ansökt om tid. Därtill har det även tillkommit ett företag som hyr bassängen för att bedriva verksamhet i friskvårdssyfte. Samtidigt finns funktionsrättsföreningar, exempelvis NSPH (nationell samling för psykisk hälsa) som uttalar önskemål om att hyra bassängen. Patient- och funktionsrättsföreningarna hyr bassängen på Korpen 5, för närvarande 26 timmar i veckan och det finns inte fler lediga tider att hyra. Efterfrågan på bassängtider är större än tillgång.

För att skapa jämlika förutsättningar för samhällets medborgare behöver vi göra olika. Personer med större behov behöver mer stöd och insatser än de personer som klarar vardagens aktiviteter på egen hand. I ambitionen att göra samhället jämlikt är det dock lätt att vi erbjuder samma möjligheter för alla. Att göra rättvist blir oavsiktligt ojämlikt. För att erbjuda jämlika förutsättningar behöver vi utgå från människors olika behov. Till viss del har ambitionen hittills varit att göra just så, genom att erbjuda patientföreningar, till skillnad från idrottsföreningar, möjligheten att hyra bassängen. Kriteriet ”patientföreningar” utan närmare specifikation utgör dock en svårighet i sammanhanget, då olika funktionstillstånd kräver olika anpassningar.

Utifrån enkätsvar och i samtal med de målgrupper som är anslutna till de 15 föreningar som i dagsläget hyr bassängen på Korpen 5 framkommer stor variation avseende medlemmarnas funktionstillstånd men även här är det svårt att utläsa vilka behov av särskild anpassning som föreligger. Detta i kombination med att svarande föreningar är medvetna om att deras möjligheter till bassängbad är under utredning kan göra att behov definieras utan närmare specifikation. Som komplement till enkäten har därför samtal hållits med medlemmar i de olika patientföreningarna. I samtalen framkommer först och främst en stark vilja av att ha bassängträningstiderna kvar. De flesta tillfrågade medlemmar betonar fördelarna med att kunna bada varmt, röra på sig oavsett värk eller andra svårigheter och poängterar även vikten av den sociala gemenskapen i föreningen. Men även här varierar önskemålen. Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar (RBU) uttrycker önskemål om att få föreningstid i nya Solbergabadet. De uttrycker att deras medlemmar ser fördel med flera badytor så att hela familjen kan bada samtidigt, förutsatt att det finns lyft och tillgänglighetsanpassade ytor.

Sammanfattningsvis har föreningarnas medlemmar varierande grad av funktionsnedsättning. Vissa föreningars medlemmar saknar funktionsnedsättning och har anslutit sig till föreningen främst för gemenskap och möjlighet till rörelse, nog så viktigt ur ett hälsoperspektiv. Den stora gruppen badande är personer med smärta och värk, såsom exempelvis vid

reumatiska sjukdomar. Dessa personer kan ha relativt god rörelseförmåga generellt men besväras av stelhet, smärta och värk, vilken tilltar vid utebliven rörelse och upplevs minska i varmvatten.

En mindre andel badande föreningsmedlemmar har dock omfattande rörelsehinder och behov av taklyft och assistans för att ta sig i och ur bassängen. Bassängträningen definierar de själva som rehabiliteringsträning i form av egenvård och att deras behov av stöd för att träna är mer omfattande än att betrakta som traditionell friskvård. Mot bakgrund av detta bör hälso- och sjukvårdens rehabiliteringsinsatser för målgruppen med omfattande rörelsehinder utredas. Således kan vi inte, ur ett funktionsrättsligt perspektiv, möta patientföreningarna som en homogen grupp om vi ska uppnå jämlikhet i levnadsvillkor såsom de nationella funktionsrättsmålen anger.

Föreningsverksamhet är kultur- och fritidsavdelningens ansvarsområde.

I Region Gotland fritidsplan lyfts särskilt tre fokusområden, stärkt föreningsliv med prioriterade grupper i fokus, inkluderande idrott- och fritidsverksamheter för alla samt en rörlig och aktiv fritid. Som tidigare nämnts är personer med funktionsnedsättning en prioriterad målgrupp. Huruvida patientföreningarnas möjlighet att bada i en varmvattenbassäng är Kultur och fritidsavdelningens eller hälso- och sjukvårdens ansvar har troligtvis blivit en så omfattande meningsskiljaktighet just för att syftet med bassängträningen inte är tydligt definierad. Är bassängbadet en föreningsaktivitet där föreningsverksamheten står i fokus så bör aktiviteten bedrivas i det utbud som administreras av kultur och fritidsavdelningen. Är bassängbadet däremot en rehabiliterande insats, i form av egenvård eller ledd av hälso- och sjukvårdspersonal ska hälso- och sjukvården stödja individen kring sitt behov. Dessa behov utgår dock från individuella bedömningar och rehabiliteringsplaner och definieras inte utifrån förenings- eller annan grupptillhörighet.

8. Slutsatser

- Region Gotland behöver erbjuda möjligheterna till rörelse för den gotländska befolkningen på lika villkor.
- Vissa personer med tillhörighet till patientföreningarna har omfattande funktionshinder och behöver mer stöd för att utföra sin rehabiliteringsträning i form av egenvård, medan de flesta bedöms kunna ta del av ett brett allmänt utbud av varmvattenträning om det fanns tillgängligt.
- Föreningsverksamhet och rehabilitering är två olika uppdrag för Region Gotland att hantera, i detta fall svåra att kombinera. Individernas behov av rehabilitering och stöd till egenvårdsträning behöver hanteras individuellt och separat från föreningsverksamhetens uppdrag.
- Fler invånare i Visbyområdet har behov av varmvattenträning än de som tillhör patientföreningarna.
- Lokalerna på Korpen 5 går av säkerhetsskäl inte att använda när personal inte är på plats.
- Ett nytt badhus byggs och kan erbjuda varmvattenträning i tillgänglighetsanpassad bassäng, därtill ökade möjligheter till motionssim och bad i det allmänna utbudet.
- Bassängen på Korpen 5 är i behov av renovering. Oavsett patientföreningarnas vistelse i bassängen på Korpen 5 behöver Region Gotland (HSF, SOF och UAF) ta ett gemensamt ställningstagande till sina kommande behov av bassäng och planera för detta.

9. Förslag på åtgärder på kort sikt - varmvattenträning

9.1 Alternativ 1 - Patientföreningarna erbjuds plats i nya Solbergabadet

Uppdraget såsom Regionstyrelsen formulerat det lyder: Regiondirektören får i uppdrag att, i samverkan med berörda förvaltningar, utreda förutsättningar och föreslå lösningar för att på lång sikt säkerställa behovet i Visbyområdet för de patientföreningar som är på Korpen.”

Förutsättningarna för uppdraget är således att patientföreningarnas behov (av bassäng) ska säkerställas. Då Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att fortsatt nyttjande av bassängen på Korpen 5 inte är möjligt och det inte finns några andra tillgängliga bassängresurser är i detta fall nya Solbergabadet den bassäng som kan erbjudas patientföreningarna. Förslaget stöter dock på motstånd av de flesta patientföreningar, dels på grund av att multifunktionsbassängen på nya Solbergabadet saknar sluttande bassänggolv, dels för att det saknas tillräckligt många ”handikappanpassade” parkeringsplatser utanför nya Solbergabadet. Patientföreningarna uppger att vissa personer då skulle utestängas från bassängträning och inte kunna delta.

Inte heller kultur och fritidsavdelningen ställer sig positiv till förslaget då detta skulle innebära att patientföreningarnas verksamhet (för närvarande 26 timmar i veckan) skulle ta en större del av bassängens bokningsbara tider i anspråk, på bekostnad av annan föreningsverksamhet för barn och unga.

Likasa finns det fler patientföreningar, som exempelvis (Attention och NSPH) som vänder sig till personer med neuropsykiatriska funktionshinder, som i dagsläget saknar bassängtid på Korpen 5, men efterlyser bassängbad för sina medlemmar. Någon behovsbedömning har inte gjorts i urvalet av vilka föreningar som i dagsläget erbjuds att hyra bassängen på Korpen 5.

Fördelar med förslaget:

- Hälso- och sjukvårdens verksamhet på Korpen 5 kan bedrivas säkert och med längre nyttjandetid av bassängen.

Nackdelar:

- Personer med omfattande behov kommer troligen utestängas från bassängbad
- 26 timmars bassängtid kommer uppta större delen av multifunktionsbassängens tider och utestänga andra grupper.
- Avsaknad av sluttande bassänggolv utgör missnöjdhet hos patientföreningarna
- Andra målgrupper såsom personer med smärta, värk som inte tillhör någon förening eller andra patient- och funktionshindergrupper kommer fortsatt vara utestängda, exempelvis, NSPH:s målgrupper eller personer med obesitassjukdom.

9.2 Alternativ 2 - Möt behov av egenvård och friskvård utan föreningstillhörighet.

Några föreningsmedlemmar har inga rörelsehinder eller särskilda behov av anpassningar, men de uppskattar att få bada varmt tillsammans som en föreningsaktivitet. Andra föreningsmedlemmar beskriver omfattande rörelsehinder och gör själva bedömningen att deras funktionstillstånd skulle försämrats betydligt utan möjlighet till bassängträning. Totalt sett rör det sig om ca 270 personer som tränar inom ramen för patientföreningarnas verksamheter. Majoriteten av dessa har tillräckligt god rörelseförmåga för att ta sig till det allmänna badhuset, men har ett behov av varmvattenträning för att själva utföra friskvård/egenvård i relation till exempelvis smärtproblematik. Därtill finns det troligen långt fler medborgare i Visby som har smärta, värk och stela leder, men som i dagsläget inte anslutit sig till någon patientförening. Utifrån utgångspunkten om universell utformning, vilken går ut på att utforma tjänster och miljöer i syfte att säkerställa jämlika levnadsvillkor och skapa delaktighet för alla, bedöms det vara mer resurseffektivt att tillhandahålla varmvattenträning i ökad omfattning inom ramen för nya Solbergabadets breda utbud till allmänheten. Detta skulle även lösa den påtalade problematiken kring avsaknad av sluttande bassänggolv, då olika träningstider skulle kunna erbjuda olika djup i bassängen. Därför föreslås följande tre insatser för att möta målgruppernas varierande behov:

Varmvattenträning som allmänt utbud

Ett omfattande allmänt utbud av varmvattenträning på nya Solbergabadet, ca 10 tillfällen i veckan á 20 platser per tillfälle, där den stora målgruppen personer som i dagsläget tränar på Korpen 5, men även övriga befolkningen, ges möjlighet att träna i varmt vatten. Multi-bassängen i nya Solbergabadet är väl tillgänglighetsanpassad med flera olika möjligheter till omklädning. Patient- och funktionsrättsföreningarnas medlemmar, så väl som övriga befolkningen erbjuds plats.

Föreningsverksamhet i bassäng eller i annan form.

Några föreningar, exempelvis RBU (som har barn som behöver lära sig simma) och synskadades riksförbund (där behovet av anpassning är av annan karaktär) har så pass specifika behov att deras föreningsverksamhet i vatten fortsatt kan utgöra skäl för föreningstid i nya Solbergabadets multifunktionsbassäng. Vissa föreningar uppger föreningssamvaron vid nuvarande bassängaktivitet som en central del av föreningsaktivitetens syfte. I dessa fall bör Kultur och fritidsavdelningen erbjuda stöd och vägledning för att fortsatt främja föreningsverksamheten i annan form än bassängbad.

Ökat stöd till egenvård inom Hälso- och sjukvården

Personer med omfattande rörelsehinder kan behöva stöd för att utföra rehabilitering som egenvård, i bassäng så väl som i träningslokal. Förslaget är att införa gruppträningstid, där patienter med omfattande behov av stöd för att utföra sin egenvård, kan erbjudas tid i bassängen för att träna tillsammans med assistent utifrån individuellt bedömda behov som dokumenterats i individuell rehabiliteringsplan. Hälso- och sjukvården bedömer detta behov.

10 Förslag på långsiktiga åtgärder - bassängen på Korpen 5

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) bedömer att nuvarande bassäng på Korpen 5 inte kan nyttjas av patientföreningarna. Detta beror främst på säkerhetsskäl, då bassängen är lokaliserad inne i vårdlokalerna och den nuvarande lösningen innebär att extern verksamhet behöver röra sig i lokaler avsedda för vårdverksamhet.

Bassängen vid Korpen har dessutom inom kort uppnått sin tekniska livslängd. Region Gotland behöver därför, oavsett ställningstagande i övrigt, planera för ett kommande reinvesteringsbehov.

För Korpen har en förstudie nyligen genomförts med utgångspunkten att bassängen behålls i befintligt läge inom anläggningen. Om regionen i detta sammanhang vill pröva en lösning som möjliggör ett bredare nyttjande kan förstudien behöva kompletteras eller delvis omarbetas. En sådan analys kan ge ett bättre underlag för att bedöma bassängens långsiktiga nyttjandegrad, verksamhetsnytta och koncernnytta i relation till investerings- och driftkostnader.

De olika alternativen för rehabiliteringsbassängen vid Korpen medför skilda konsekvenser för verksamhet, tillgänglighet, genomförande och ekonomi. I detta kapitel redovisas en översiktlig och jämförbar bedömning av respektive alternativ som underlag för inriktningsbeslut.

I detta kapitel redovisas olika alternativ för Korpens framtida bassängresurs.

Tabell 1: Översiktlig jämförelse av alternativ

Alternativ	Nyttjande	Huvudsaklig konsekvens	Tidsram	Kostnad	Bedömning
Scenario 0 – Avveckling	Ingen	Kraftigt minskad kapacitet och undanträngning till andra anläggningar	Kort	Låg	Låg kostnad men stora negativa konsekvenser
Scenario 1 – Ombyggnad inom Korpen	Låg–medel	Begränsat nyttjande i förhållande till investeringen	Medel	Hög	Genomförbart men låg resurseffektivitet
Scenario 2 – Ny placering inom Korpen	Medel–hög	Kräver fördjupad förstudie, möjliggör ökat nyttjande	Medel	Hög	Balanserar nyttjande och genomförbarhet
Scenario 3 – Ny på annan plats	Hög	Lång och osäker process med behov av ny lokalisering	Lång	Hög	Störst potential men hög osäkerhet

Bedömningsgrunder för jämförelse av alternativ

För att möjliggöra en översiktlig analys av alternativen har ett antal bedömningsparametrar definierats. Dessa syftar till att belysa skillnader i nyttjande, konsekvenser, genomförbarhet och ekonomisk påverkan på en övergripande nivå.

Bedömningarna är förenklade och ska inte tolkas som exakta mått, utan som ett stöd för att tydliggöra relativa skillnader mellan alternativen i ett tidigt skede.

Möjligt nyttjande

Avser i vilken utsträckning bassängen kan nyttjas utifrån tillgänglig tid och vilka målgrupper som ges tillträde. Bedömningen tar hänsyn till både omfattningen av verksamhetens behov och möjligheten att bredda användningen till fler användargrupper.

Bedömningen görs enligt följande nivåer:

- **Låg** – begränsad användning
- **Medel** – stabil användning
- **Hög** – hög användning

Nyttjandegrad

Nyttjandegraden påverkas av bassängens utformning, tillgänglighet, öppethållande och organisatoriska förutsättningar. Som utgångspunkt i denna analys bedöms att en modern rehabiliteringsbassäng, med möjlighet till tillträde alla dagar i veckan inklusive kvällar och helger, har förutsättningar för ett högt nyttjande. Om bassängen däremot är integrerad i en vårdverksamhet och endast tillgänglig under primärvårdens ordinarie öppettider begränsas nyttjandet. Det innebär att bassängens fysiska och organisatoriska tillgänglighet har avgörande betydelse för den faktiska nyttjandegraden. I denna analys utgår bedömningarna från ett scenario där tillgängligheten är hög, i syfte att belysa potentialen i olika lösningar.

Huvudsaklig konsekvens

Avser den mest avgörande effekten av respektive alternativ. Fokus ligger på att tydliggöra den centrala konsekvensen för verksamhet, tillgänglighet eller genomförande, snarare än att redovisa samtliga effekter.

Tidsram

Avser en översiktlig bedömning av hur lång tid det tar att genomföra respektive alternativ, från beslut till färdig lösning. Bedömningen görs enligt följande nivåer:

- **Kort** – kan genomföras inom befintlig struktur (ca 0–2 år)
- **Medel** – kräver projektering eller justeringar inom pågående projekt (ca 2–5 år)
- **Lång** – kräver ny process, lokalisering eller omfattande utredning (ca 5–10 år)

Kostnad (investeringsnivå)

Avser en översiktlig bedömning av investeringsnivå. Klassningen visar relativa skillnader mellan alternativen och utgör inte en kostnadsberäkning.

Bedömningen görs enligt följande nivåer:

- **Låg** – begränsade åtgärder
- **Medel** – delvis reinvestering eller riktade åtgärder
- **Hög** – omfattande ombyggnation eller nybyggnation

Samtliga alternativ som innebär en ny eller ersättande bassäng bedöms ligga inom en liknande övergripande investeringsnivå.

Avgränsning

Bedömningarna är genomförda på en övergripande nivå och baseras på tillgängligt underlag. Fördjupade analyser av exempelvis kostnader, nyttjandegrad och tekniska lösningar krävs i senare skeden.

Scenario 0 - Avveckling av bassängen vid Korpen

Beskrivning

Detta alternativ innebär att ingen reinvestering genomförs i befintlig bassäng. När bassängen når slutet av sin tekniska livslängd tas den ur drift och verksamheten upphör helt. Statusbedömningar visar att bassängen har omfattande skador på betong och armering till följd av långvarigt läckage och korrosion, vilket innebär att fortsatt drift utan åtgärder inte är långsiktigt möjlig.

Bedömningen är att bassängen kan hållas i drift under en begränsad period, sannolikt fram till att Solbergabadet tas i drift i slutet av 2027.

I detta scenario behöver all varmvattenbaserad verksamhet hanteras inom andra anläggningar, dvs i nya Solbergabadet. Den totala kapaciteten blir begränsad till en varm bassäng, vilket innebär att utrymmet för denna typ av verksamhet blir begränsat.

Bedömning

Möjligt nyttjande: Inget - Verksamheten upphör och ersätts av begränsad kapacitet dvs multibassängen i nya badhuset.

Huvudsaklig konsekvens: All varmvattenverksamhet, inklusive rehabilitering (vård), koncentreras till Solbergabadet där kapaciteten är begränsad till en bassäng. Den planerade ökningen av kapacitet blir ej verklighet.

Tidsram: Kort - Ingen ny investering krävs.

Kostnad: Låg / Medel - Ingen reinvestering för ny bassäng genomförs, samtidigt medför det kostnader för rivning och ombyggnad till annan typ av lokalanvändning.

Övrig ekonomisk effekt: Investeringskostnaden för Korpenprojektet minskar, då kostnaden för en ombyggd bassäng kan tas bort ur investeringsprojektet.

Bedömning: Låg investeringskostnad men betydande negativa konsekvenser för tillgänglighet och kapacitet, med risk för undanträngning mellan verksamheter.

Scenario 1 - Reinvestering i befintlig bassäng (nuvarande inriktning)

Beskrivning

Detta alternativ innebär att bassängen ersätts i nuvarande läge inom Korpenområdet, i enlighet med befintlig förstudie. Åtgärden syftar till att säkerställa en långsiktigt fungerande bassäng inom befintlig struktur, utan större förändringar av omfattning eller lokalisering. Lösningen innebär en tydlig och genomförbar väg framåt, då den är integrerad i den pågående planeringen. Samtidigt är nyttjandegraden begränsad. Nuvarande behov motsvarar cirka 32 timmar per vecka och användningen är i huvudsak knuten till Region Gotlands verksamheter. Bassängens centrala placering i byggnaden, där patient- och personalflöden passerar runt om, innebär att möjligheten att bredda användningen eller öka nyttjandet är begränsad.

Bedömning

Möjligt nyttjande: Låg / Medel - Nuvarande behov motsvarar cirka 32 timmar per vecka och är i huvudsak begränsat till Region Gotlands verksamheter. Det innebär att en betydande del av kapaciteten i anläggningen inte nyttjas.

Huvudsaklig konsekvens: Begränsad möjlighet att öka nyttjande eller bredda målgrupp i förhållande till investeringsnivån.

Tidsram: Medel - Kan genomföras inom ramen för pågående projekt.

Kostnad: Hög - Omfattande ombyggnation eller ny bassäng inom befintlig struktur på Korpen.

Samlad bedömning: Genomförbart alternativ med låg osäkerhet, men med risk för begränsad resurseffektivitet över tid.

Det bör noteras att ombyggnation i befintlig struktur inte nödvändigtvis innebär en lägre kostnad än nybyggnation. Anpassning till befintliga förutsättningar kan medföra hög komplexitet, vilket i många fall innebär att kostnaden blir likvärdig med eller högre än vid nybyggnation på en fristående plats.

Samtidigt har kostnadsuppskattningar i detta skede betydande osäkerhet och det är därför inte möjligt att med säkerhet fastställa vilket alternativ som är mer eller mindre kostsamt. Åtgärder som syftar till att skapa en bassäng med en förnyad livslängd om cirka 40 år bedöms sammantaget innebära en omfattande investeringskostnad, där de olika alternativen i detta skede kan antas ligga inom en liknande övergripande kostnadsnivå.

Scenario 2 - Ny bassäng inom Korpenområdet (omtag)

Beskrivning

Detta alternativ innebär att en ny bassäng utvecklas inom Korpenområdet med annan placering eller utformning än i nuvarande förstudie. Syftet är att förbättra tillgänglighet och möjliggöra ett bredare nyttjande.

Alternativet kräver ett omtag i förstudien och påverkar grundläggande funktioner såsom entré, parkering samt interna och externa flöden. Det innebär att ytterligare analys behöver göras innan genomförande kan bedömas. Samtidigt kan alternativet hanteras inom ramen för det redan pågående Korpenprojektet, vilket ger kortare genomförandetid och lägre osäkerhet än en helt ny lokalisering.

Bedömning

Möjligt nyttjande: Medel / Hög - Möjlighet att bredda målgruppen och öka nyttjandet, beroende på utformning. Målsättningen är att en omstrukturering ska möjliggöra extern access. Vilken utformning som är möjlig behöver dock utredas vidare innan detta kan fastställas.

Huvudsaklig konsekvens: Kräver ett omtag i den pågående planeringen. Den nya lösningen bedöms påverka bland annat invändiga och utvändiga flöden och tillgänglighet till entré, vilket sannolikt medför något ökade kostnader.

Tidsram: Medel - Möjligt inom ramen för projektet, men kräver beslut innan projektering start 2027.

Kostnad: Hög - Ny bassäng inom befintlig struktur, vilket innebär behov av anpassningar till befintlig byggnad och därmed en ökad komplexitet.

Samlad bedömning: Ger bättre långsiktig funktion än scenario 1 men innebär större komplexitet och behov av ytterligare utredning. Alternativet kombinerar möjlighet till ökat nyttjande med en genomförbarhet inom befintlig struktur.

Scenario 3 - Ny bassäng på annan plats i Visby

Beskrivning

Detta alternativ innebär att en ny bassäng etableras på annan plats i Visby, frikopplad från Korpen. En sådan lösning kan möjliggöra större flexibilitet, bättre tillgänglighet och ett bredare nyttjande beroende på lokalisering och utformning.

Alternativet innebär dock en betydligt mer omfattande process. Först behöver en lämplig lokalisering identifieras, vilket i dagsläget är osäkert. Därefter krävs utredning av markförutsättningar, tillgänglighet, infrastruktur och koppling till verksamheter. En ny förstudie behöver tas fram och projektet behöver prioriteras inom investeringsprocessen.

Genomförandetiden bedöms vara längre än för övriga alternativ och osäkerheten är högre, både vad gäller genomförbarhet och kostnadsbild.

Bedömning

Möjligt nyttjande: Hög - Möjlighet till bred målgrupp och god tillgänglighet.

Huvudsaklig konsekvens: Längre och mer osäker genomförandeprocess med behov av ny lokalisering och ny förstudie samt eventuella plan- och bygglovsprocesser.

Tidsram: Lång - Kräver ny process, lokalisering och prioritering i investeringsplan.

Kostnad: Hög - Ny anläggning.

Samlad bedömning: Ger störst flexibilitet på sikt men innebär längre genomförandetid och högre osäkerhet.

Tillfälliga åtgärder – förlängd livslängd (stödåtgärd)

Beskrivning

Detta är inte ett eget alternativ utan en stödåtgärd för att möjliggöra fortsatt drift fram till dess att ombyggnadsprojektet för Korpen når den etapp som omfattar bassängens nuvarande placering. Åtgärden är därmed oberoende av om bassängen på sikt ska avvecklas eller ersättas inom projektet.

Begränsade tekniska åtgärder genomförs för att bromsa skador i betong och armering och hålla bassängen i drift under en övergångsperiod. Åtgärderna bedöms kunna förlänga livslängden med cirka 5–10 år, men innebär ingen fullständig upprustning och ger ingen garanti för funktion över tid.

Åtgärden möjliggör fortsatt verksamhet på kort sikt, men innebär att behovet av en långsiktig lösning kvarstår och behöver hanteras inom ramen för Korpenprojektet.

Möjligt nyttjande: Låg / Medel - Nyttjande begränsat till Region Gotlands behov om ca 32 tim/v.

Troligt ekonomi: Låg - Begränsade livslängdsförlängande åtgärder.

Kostnadsbild

Åtgärder som innebär ny eller ersättande rehabiliteringsbassäng med en livslängd om cirka 40 år innebär investeringar i storleksordningen tiotals miljoner kronor och uppåt. Den faktiska kostnaden påverkas i hög grad av lokalisering, tekniska krav, omfattning samt mark- och genomförandeförutsättningar.

Ombyggnation i befintlig struktur innebär inte nödvändigtvis en lägre kostnad än nybyggnation. Anpassning till befintliga förutsättningar kan medföra hög teknisk komplexitet, behov av rivning och ombyggnad av kringfunktioner, vilket i vissa fall kan innebära likvärdig eller högre kostnad än nyproduktion.

I detta skede har ingen detaljerad kostnadsjämförelse mellan alternativen genomförts. Kostnadsbedömningarna är därför översiktliga och syftar till att visa relativa skillnader snarare än exakta nivåer. Fördjupade kostnadsanalyser behöver tas fram i kommande skeden inom ramen för fastighetsförvaltningens och projektorganisationens arbete.

Driftkostnader

Driftkostnader har inte analyserats i detalj inom detta underlag. Kostnader för fastighetsdrift bedöms dock vara i huvudsak jämförbara mellan alternativ som innebär ny- eller ombyggnation.

Vid lösningar som möjliggör externt nyttjande tillkommer ökade kostnader för administration, städning och drift. Dessa bedöms samtidigt i viss utsträckning kunna kompenseras genom intäkter från uthyrning, vilket sammantaget innebär en begränsad påverkan på den totala driftsekonomin.

Redovisning av investerings- och reinvesteringsmedel

I detta underlag har ingen åtskillnad gjorts mellan investerings- och reinvesteringsmedel. Samtliga åtgärder redovisas samlat som investeringsnivåer, då de ur ett koncernperspektiv innebär en samlad ekonomisk belastning för Region Gotland.

I den formella budget- och investeringsprocessen hanteras dessa medel i olika spår. Reinvesteringar i byggnader ligger normalt inom fastighetsförvaltningens ansvar, medan investeringar i lokaler hanteras av den förvaltning som har verksamhetsbehovet.

Denna uppdelning påverkar inte den övergripande bedömningen i detta underlag, som i första hand syftar till att belysa inriktning, nyttjande och långsiktig resurseffektivitet.

Organisering och ansvar

Om bassängen utformas för ett bredare nyttjande bedöms det vara ändamålsenligt att ansvaret för bokning och uthyrning övergår till Kultur- och fritidsförvaltningen (KFA). Samtidigt kräver prioritering, fördelning av tider och övergripande styrning samverkan mellan berörda förvaltningar, då flera verksamheter och målgrupper kan ha behov av tillgång till anläggningen. En sådan organisering tydliggör ansvarsfördelningen mellan verksamheterna och avlastar hälso- och sjukvården från administrativa uppgifter kopplade till bokningar och externa kontakter. Det bidrar till en förbättrad arbetsmiljö och är en förutsättning för ett ökat nyttjande av anläggningen.

Samlad bedömning och rekommendation avseende bassäng

Val av inriktning för bassängen vid Korpen utgör i första hand ett strategiskt ställningstagande kring hur regionens resurser för varmvattenverksamhet ska organiseras och nyttjas framåt. Frågan handlar därmed inte enbart om att ersätta en befintlig bassäng, utan om att välja mellan en mer verksamhetsspecifik lösning och en lösning som möjliggör ett bredare, gemensamt nyttjande.

De alternativ som innebär en ny eller ersatt bassäng bedöms sammantaget ligga inom en liknande övergripande investeringsnivå. Skillnaderna mellan alternativen handlar därför främst om nyttjandegrad, tillgänglighet, genomförbarhet och långsiktig resurseffektivitet, snarare än tydligt skilda kostnadsnivåer.

En reinvestering i befintlig struktur (scenario 1) innebär en genomförbar lösning med låg osäkerhet, men med begränsad möjlighet att öka nyttjandet i förhållande till investeringsnivån. En ny bassäng på annan plats i Visby (scenario 3) ger störst flexibilitet och potential till högt nyttjande, men innebär en längre, mer osäker process med behov av ny lokalisering och prioritering i investeringsplan.

Mot denna bakgrund framstår ett omtag inom Korpenområdet (scenario 2) som det mest ändamålsenliga alternativet att utreda vidare. Alternativet kombinerar möjlighet till ett ökat och mer breddat nyttjande med en genomförbarhet inom ramen för ett redan pågående projekt. Därmed skapas förutsättningar för att uppnå högre nyttjandegrad och bättre resurseffektivitet, utan den osäkerhet och långa process som en helt ny lokalisering innebär. För att säkerställa ett tillräckligt beslutsunderlag rekommenderas att den genomförda förstudien kompletteras med en fördjupad förstudie. Denna bör särskilt belysa förutsättningar för ökad tillgänglighet och extern access, i syfte att maximera nyttan av investeringen för både verksamheter och invånare.

Beslut om att genomföra en fördjupad förstudie behöver fattas under 2026, inför planerad projekteringsstart 2027.

BILAGA 1

FUNKISAM:s synpunkter/protester mot Nya Solbergabadet.

Denna protestlista skapades innan våra föreningar fick veta att vår verksamhet och rehabilitering "aldrig" varit tänkt att flytta till Nya Solbergabadet. (enl. Kultur och fritid) Våra möjligheter att få träna i bassäng tillsammans, kommer att försvinna då nya Solbergabadet är färdigt. Den höj och sänkbara botten i multi bassängen gör att våra längder och funktionsnedsättningar gör det omöjligt att kunna träna tillsammans. Vanliga bassänger har sluttande botten, medan den som är planerad att vara i Nya Solbergabadet är helt plan. Detta gör att om man är kort får man vatten över huvudet om den som är lång ska ha vatten till bröstet. I planerna ingår det att det ska finnas 2 handikapp parkeringar i anslutning till badet. Det kommer inte att räcka till för våra grupper. Enligt uppgifter som kommit oss till del så kommer vi i framtiden inte få träna på Korpen på Brömsebroväg, då den bassängen bara ska vara till sjukvårdens verksamhet. Även gymna salarna på Brömsebroväg stängs vi ute från. Vi måste ha tillrättalagda gymnasalar med redskap som passar våra medlemmar, det går inte med vanliga gymnasalar. Om det stämmer kommer det att få allvarliga konsekvenser för våra medlemmar. Det är många som tränar på Korpen, under 6 dagar i veckan med uppehåll under sommar och jullov. Vattengympan har fulla grupper ca 3 pass/kväll. I gymnasalarna är det också full aktivitet kvällstid och lördagar. Se bilagor. Vi föreningar inom funktionsnedsättnings rörelsen gör idag det rehabarbete som regionen själv inte har kapacitet att tillhandahålla. Utan vårt arbete skulle regionens sjukvård och hemtjänst belastas mycket hårdare. En pengabesparing som är svår att mäta. Vi föreningar är helt nöjda med att få stanna kvar på Korpen (Brömsebroväg 8) om det är möjligt. Men oron växer eftersom Korpens bassäng är sliten och kanske uppfattas som omodern. Utifrån dagsläget sägs det att det är en säkerhets risk med att vi är i lokalerna. Entrén är sedan tidigare låst från 16:15 och under helger. Föreningarna har egna passerkort. Vår förhoppning/förslag är att om det går, lösa det genom att öppna upp insläpp till bassäng och gymnasalar från andra sidan av byggnaden för att slippa gå genom entrén. Vi hoppas innerligen att politikerna ser och förstår hur viktiga dessa lokaler är för våra medlemmar. Vi tror att det finns en stor okunskap bland dessa personer om vad vi med funktionsnedsättningar behöver. Funkisam kommer mer än gärna och förklarar våra synpunkter och krav. Utifrån beskrivningen ovan har Funkisams gått ut med en protestlista till sina medlemsföreningar. Vi överlämnar listor med ca 300 namnunderskrifter. Det handlar om i slutändan om hälsa, delaktighet och möjligheten till ett värdigt och aktivt liv.

Visby 2025-12-05 Funkisam som representerar 24 funktionsnedsättningsorganisationer

Bilaga 2. Bassängschema hösten 2025 och våren 2026

Tid	Måndag	Tisdag	Ons- dag	Torsdag	Fredag	Lördag	Sön- dag
08.00-09.00	Anpassad skola UAF	Anpassad skola UAF	Fastighet	Habili- teirngen HSF	Fastighet		08.00- 09.00
09.00-10.00	Anpassad skola UAF	PV	08:30- 12:00 SOF Dag- lig verk- samhet		Rehab Las Hjärt	09:00- 10:00 DHR	09.00- 10.00
10.00-11.00				Team Re- hab	Anpassad skola Pol- hem	10:00- 11:00 Martallen	10.00- 11.00
11.00-12.00	Team Rehab	Team Re- hab		Anpassad skola Lövsta	Team Rehab	11:00- 14:00 RBU	11.00- 12.00
12.00-13.00							11:00- 14:00 RBU
	STÄDNING 12:15-12:45						
13.00-14.00	Rehab Psyk HSF	Särskolan Lövsta	Rehab Psyk	13:00-16:00 HAB	Team Rehab (vilande)	14:00- 15:00 Martallen	13.00- 14.00
14.00-15.00	Viadukten SOF	Team Re- hab	Rehab Las Barn		15:00-17:00 Reuma		14:00- 15:00 Martallen
15.00-16.00	Ventilen SOF		Rehab Las Hjärt				
16.00-17.00	16:00-17:00 Martallen	16:00- 17:00 Stroke	16:00- 17:00 B-kuten	16:00-17:00 SRF Got- land	17:00-18:00 Astma-al- lergi	16.00- 17.00	
17.00-18.00	17:00-19:00 Carpe Diem	17:00- 18:00 Bröstcan- cer ROSA	17:00- 19:00 Hjärt o Lung	17:00-18:00 Reumatiker Berä		17.00-18.00	
18.00-19.00		18:00- 19:00 Fibro		19:00-20:00 Fibro		18:00-19:00 Mar- tallen(jämn v) 18:00- 19:00 Le- viNuet (ojämna v)	18.00- 19.00
19.00-20.00	19.00-20.00 Reuma	19:00- 20:00 Astma-al- lergi	19:00- 20:00 Le- viNuet				19.00- 20.00

Bilaga 3 Enkät svar från de föreningar som idag hyr bassängen på Korpen

Förening	Medlemmars behov av anpassning	Andel med behov	Verksamhetstyp	Dag/kväll	Övriga tillägg från föreningen
RBU Gotland 16 personer	Dels de som kräver dubbel assistans vilket innebär att de hissas ner i bassängen. Sedan har vi de som behöver lugn och ro. Vi kallar passen Lugnare och vildare. Dels inriktningen de med rörelsenedsättning och vissa med IF.	Alla har behov men väldigt olika. 25% kräver fysiska hjälpmedel. Alla har några behov. Fler klarar inte att sysselsätta sig själva och då behöver vi lekutrustning som kräver lite plats i förråd.	Familjebad så alla har en assistent eller förälder med. Vi har en vi kallar bassängvakt som hjälper till men vi tar inte på oss individernas ansvar. Vi försöker få de simkunniga och den enklaste delen i vattenvana som att hoppa från kanten, doppa huvudet och dyka.	Lördagar 11.00-13.00 är bästa tiden för oss.	Vi vill bada i den nya simhallen vi hoppas det går att lösa och vi finns för dialog hur det kan organiseras och lösas praktiskt. Vi ser fördel med flera badytor då kan hela familjen bada samtidigt. Vår anpassade bassäng behöver vara avskild och tyst sedan löser man i och ur på något sätt. Hänglyft är vanligast för oss den på korpen är toppen. Det går med stolplyft lite beroende på hur sitsen är konstruerad. Omlädningsrum med rejäl plats men kräver hänglyft och dusch med plats. Bastu har vi inte så stort behov av. Några enkla båsar skulle vara bra för de med IF.
B-Kuten Aktiv rehab 5-6 personer	Gruppen är till för ryggmärgsskadade och personer med liknande behov där varmvattenbassäng är en viktig del i att bibehålla rörlighet och funktion. Vi har både deltagare med rullstol där lyft i och ur bassängen krävs och deltagare med annan permanent rygg-/ nackproblematik där några har svårighet att stå och gå utan krycka eller rullator, och flera använder därför regelbundet duschstolarna. Flera är även diabetiker. Det finns behov av avskildhet i omlädningsrum och bastu – dels av integritetsskäl, dels av stresskäl då de behöver lite längre tid på sig för förflyttning, att duscha och att klä om då rörligheten är begränsad. Lyft i omlädningsrum för förflyttning mellan rullstol och duschstol finns inte idag, men är önskvärt.	De allra flesta i någon mån. Se ovan	Individuellt anpassade program gäller.	Sen eftermiddag	Stor oro i gruppen för att bli hänvisade till nya Solbergabadet om det är med mixade kön i bastu eller omlädningsrum. Efter bassängen är det viktigt att kunna duscha både innan man går in i bastu och efter – ska man då sätta på sig badkläder igen däremellan så innebär det stora problem för våra deltagare då på och av med badkläder är omständligt och tar tid. Dessutom ryktas det att golvet inte kommer vara sluttande, utan ska ha en gemensam höjd och därmed blir det svårt att träna i rätt vattennivå, utifrån de olika deltagarnas behov.
Strokeföreningen 15 personer	Behöver varm bassäng. Behov av lyft. Behov av duschstol. Lugnare miljö. Större utrymme i omlädningsrum. Sitter i rullstol. Går med rollator eller kkp. Behöver längre tid vid omlädningsrum. Har assistenter med sig. Ensidiga funktionsnedsättningar. Gång svårigheter. Hjärntrötthet.	2/3 behöver anpassad miljö. 2 har anhörig med sig för att kunna träna. 1 deltagare fungerar som hjälp i bassängen och omlädningsrum. 9 har haft en stroke, 1	Ledarledd vattengympa.	Helst dagtider	Som stroke har man även funktionsnedsättningar som inte syns, men som gör att det är svårt att gå på vanlig vattengympa. Har fyllt upp gruppen med icke stroke som har andra problem. Svårt med den låsta entrédörren. Mycket passande. Har man väl gått ut så kommer man inte in igen. Gäller bla när man ska in för att hämta någon som väntar.

		ass, 3 övriga som har andra problem.			
Bröstcancer föreningen ROSA 15 st	Våra medlemmar är bröstopererade en del med hela bröstet bortopererat eller ingrepp där del av bröstet är bortopererat. Några drabbas av lymfödem. I samband med cellgiftsbehandling försvinner håret. Vid eftermedicinering kan biverkningar med värk i kroppen trötthet eller andra åkommor. Det är av stor betydelse att vi får vara med människor som vi känner oss trygga med i omklädningsrum och bastu. Den varma bassängen har en positiv effekt på kroppen.	Anpassning för våra deltagare är att det finns ledstång att ta sig ner i bassängen och att kliva upp på i bastuns övre sittplatser. Varm bassäng för att lättare kunna utföra vattenträning.	Vi har ledarledd träning en gång i veckan.	Vi föredrar kvällstid då en del av deltagarna är yrkesverksamma.	Vi är otroligt tacksamma att kunna få nyttja Rehabbassängen det passar våra medlemmar och deras kroppsliga besvär.
Neuro Martallen 45 pers	Neurologiska funktionsnedsättningar som kräver lyftduschstol och övriga hjälpmedel. Sluttande botten i bassängen så att personer med olika längd kan gympa tillsammans. Man behöver kunna ta sig så nära kanten som möjligt med sitt hjälpmedel i bassäng och i omklädningsrummen. Vissa behöver eget omklädningsrum för att kunna bruka bassängen och alla behöver varmbassäng	Ca 85-90% har behov övriga är behjälpliga	Ledarledda pass	Skulle föredra mer träningstider dagtid då de flesta av våra medlemmar är som piggast och kan tillgodogöra sig träningen effektivast	Vi vill ha Korpenbassängen kvar !!!!!!! då det där finns allt det vi behöver
Hjärt-Lung 30 personer	Våra medlemmar har hjärt- och lungbesvär och ofta i behov av rollator. Varm bassäng och utrymme för rollator till bassängen och bastu och omklädningsrum.	Vi kräver ingen speciell anpassning mer än bra värme i bassängen och utrymme för ev. rollator i omklädningsrum och invid bassängen samt bastun.	Våra pass leds av HLR-utbildade ledare, ingen individuell träning i nuläget.	Vi föredrar kvällstid!	Vi hoppas på att bassängen blir kvar efter renovering. Vi vill att Ni ser oss som en del av sjukvården, finns inte vi och vårt erbjudande om rehabilitering, kommer patienterna i sjukvården att öka. Alla som går på vattenträning vittnar om ett ökat välbefinnande.
DHR 13-15 personer	Stoopererade ryggar, op höft och knän, reumatiker, rehabilitering för dom ont i nacke och ryggproblem. Smärta i kroppen. Behöver 33 gradigt vatten.	Alla behöver 33 gradigt vatten. Tack vara vi kan bada varje vecka så håller vi igång våra leder och smärtan lindras.	Ledarledda pass	Helgtid lördagar 9-10	Bastun är en gudagåva. Många behöver torka efter dusch, svårt med smärta i armar och ben. Skönt att bara sitta efter badet i bastun.
Astma och allergiföreningen 29 personer	Doftöverkänsliga, rörelsenedsättning, reumatiska besvär, stroke = försämrad balans. Samt bibehålla funktioner utifrån diagnos, Varmbassäng ett måste, samt dusch/bastu för herrar och dusch/bastu för damer. Bra rörelseutrymme.	Samtliga med varierande behov, De flesta kräver anpassning. Bra ventilation.	Ett pass = ledarlett. Ett pass individuell träning för deltagare/träningsprogram utskrivet av sjukgymnast som deltagare utövar.	Samma som nu kvällstid	Ett måste med sluttande bassänggolv. Räcke längs med bassängen, då det är många olika längder på oss och vissa ej kan simma. Därför vikten av sluttande golv så man känner sig trygg och att man kan vara så djup att axlarna är i vattnet för att nå max rörlighet
Carpe Diem	Våra deltagare går för egen maskin, vill ha värme och många har FAR-recept.				

Reumatikerdistriktet Gotland 90 personer	Våra medlemmar har reumatiska funktionshinder i olika grad, men är beroende av skonsam träning, som man får i vatten	Alla våra medlemmar som tränar idag är reumatiker och beroende av rehabilitering.	Vi har ledarledda pass i bassängen.	I dagsläget har vi i huvudsak sen eftermiddag/kväll och det verkar passa de flesta.	Ja vi vill tillägga en hel del. (se kolumn nedan)
<p>Från Styrelsen Reumatikerdistrikt Gotland</p> <p>Vattenträning i varm bassäng är en högeffektiv och skonsam rehabiliteringsform för reumatiker, rekommenderad av Socialstyrelsen. Vattnets värme och uppdrift minskar smärta, ökar rörligheten, avlastar leder och förbättrar både muskelstyrka och kondition. Träningen ger ofta bättre funktion och rörlighet än landträning.</p> <p>Här är de huvudsakliga fördelarna med vattenträning för reumatiker:</p> <p>Skonsam avlastning: Vattnets lyftkraft gör att kroppsvikten känns betydligt lägre, vilket avlastar leder i knän, fötter och höfter.</p> <p>Minskad smärta och ökad rörlighet: Det varma vattnet (ofta 32–34 grader) gör musklerna mjukare och lindrar stelhet, vilket underlättar att ta ut rörelser.</p> <p>Effektiv styrka och kondition: Vattnets motstånd är 12–14 % tätare än luft, vilket ger naturlig styrketräning för hela kroppen samtidigt som konditionen förbättras.</p> <p>Ökad rörelseförmåga: Många reumatiker kan utföra rörelser i vatten som är smärtsamma eller omöjliga på land.</p> <p>Vetenskapligt stöd: Studier visar att handled träning förbättrar ledfunktion, minskar svullnader och kan sänka inflammationsnivåer.</p> <p>Gemenskap: Träning i grupp ger sociala fördelar och motivation.</p> <p>För bästa effekt rekommenderas träning som är ledd av en fysioterapeut eller specialutbildad personal.</p> <p>Vattengymnastik är den perfekta träningen för att utveckla konditionen, få ökad styrka i kroppens stora muskelgrupper och uppnå en ökad smidighet i lederna. Istället för att träna i maskiner eller med vikter får du ett naturligt motstånd från vattnet. Detta ger dig samma effekt som träning med styrkeredskap.</p> <p>Vattenträning är en effektiv, skonsam och evidensbaserad träningsform som förbättrar kondition, muskelstyrka, balans och rörlighet, särskilt lämplig för seniorer och personer med funktionsnedsättningar eller ledbesvär. Forskning visar att det minskar fallrisk, lindrar smärta vid reumatism/fibromyalgi, ökar hjärtfunktionen vid hjärtsvikt och kan sänka blodsocker, allt med låg skaderisk på grund av vattnets stödjande egenskaper. Huvudfynd från forskning om vattenträning:</p> <p>Rehabilitering och kroniska sjukdomar: Studier visar förbättrad arbetskapacitet och fysisk funktion hos äldre med hjärtsvikt och diabetes typ 2 vid träning i varm bassäng. Det rekommenderas även vid kronisk ländryggssmärta.</p> <p>Styrka och balans: Vattengymnastik signifikant förbättrar benstyrka och balans hos äldre, vilket minskar fallolyckor. Det är också effektivt för rehabilitering vid neuromuskulära besvär.</p> <p>Fysisk hälsa: Det är en effektiv konditionsträning som ökar hjärt-kärlhälsa, förbättrar lungkapacitet och bidrar till viktminskning.</p> <p>Psykisk hälsa: Vattnets lugnande effekt minskar stress, spänningar och ångest, och förbättrar humöret.</p> <p>Fördelar med instruktör: Forskning pekar på att träning med instruktör ger bättre effekt och högre säkerhet vid rehabilitering.</p> <p>Effektivitet: Vattnets naturliga motstånd ger en allsidig genomkörare för hela kroppen utan att överbelasta leder, senor och skelett.</p> <p>Forskning betonar att mer studier med hög vetenskaplig kvalitet behövs, särskilt gällande specifika neurologiska tillstånd, men att det redan nu anses vara en utmärkt träningsform för målgrupper med svårigheter att träna på land.</p> <p>Under 2025 hade vi 196 tillfällen med 2 290 deltagare.</p> <p>Vi har sex pass per vecka med runt 15 pers i varje grupp.</p> <p>Alla är medlemmar.</p>					